

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 119g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din Hotărârea
Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a
prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și
statutul funcționarului public
*(restituirea cheltuielilor suportate de către angajator pentru dezvoltarea
profesională a salariatului)*

CHIȘINĂU

6 septembrie 2018

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 119G/2018
(RESTITUIREA CHELTUIELILOR SUPTATE DE CATRE ANGAJATOR PENTRU
DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A SALARIATULUI)

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 22 august 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examânând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 septembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a punctelor 5 subpt. 3) și 8 subpt. 2) din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către dl avocat Ion Dodon, în dosarul nr. 2a-1575/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, la 22 august 2018, de către un complet de judecată de la Curtea de Apel Chișinău (Nelea Budăi, Ion Muruianu și Lidia Bulgac), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin ordinul Inspectoratului General al Poliției (I.G.P.) nr. 838 din 1 decembrie 2015, dl Vadim Badura a fost angajat în funcția de ofițer de sector-interimar al Postului de poliție Stăuceni al Sectorului de poliție nr. 8, or. Cricova.

4. În baza dispoziției I.G.P. nr. 34/3-428 din 2 decembrie 2015, dl Vadim Badura a fost delegat la cursurile de formare profesională inițială în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne (M.A.I.), pentru perioada 7 decembrie 2015-11 martie 2016.

5. Pe 7 decembrie 2015, dl Vadim Badura a semnat angajamentul nr.1049 al funcționarului public, inclusiv cu statut special, potrivit căruia s-a obligat, după absolvirea cursurilor menționate (cu o durată de 90 zile), să lucreze în cadrul M.A.I. o perioadă de doi ani. Totodată, s-a convenit că în cazul în care acesta nu va mai lucra în cadrul MAI după

absolvirea cursului întreaga perioadă specificată în angajament ori nu-l va absolvi, din vina sa, va restitui către M.A.I. cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, în condițiile legii.

6. Prin ordinul I.G.P. nr. 578 din 2 noiembrie 2016, în conformitate cu articolul 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, a fost încetat serviciul și contractul individual de muncă cu dl Vadim Badura, la cererea acestuia din urmă.

7. Pe 11 aprilie 2017, I.G.P. s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere împotriva dlui Vadim Badura, prin care a solicitat încasarea sumei de 16 408,30 de lei. Această sumă reprezintă salariul pe care l-a primit dl Vadim Badura în perioada cursurilor de 90 de zile pe care le-a urmat, din contul angajatorului, în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a M.A.I.

8. Prin hotărârea Judecătoria Orhei, sediul Rezina, din 15 martie 2018, cererea menționată a fost admisă. Astfel, prin această hotărâre, dl Vadim Badura a fost obligat să restituie I.G.P. suma de 16 408,30 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru dezvoltarea sa profesională.

9. Nefiind de acord cu această hotărâre, dl Vadim Badura a contestat-o cu apel la Curtea de Apel Chișinău.

10. Pe 9 august 2018, în cadrul ședinței instanței de apel, dl avocat Ion Dodon a ridicat excepția de neconstituționalitate a punctelor 5 subpct. 3) și 8 subpct. 2) din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

11. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din aceeași dată, s-a dispus trimiterea unei sesizări la Curtea Constituțională, în vederea soluționării excepției.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 102 Actele Guvernului

„[...]”

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

[...]”

Articolul 127
Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

[...]”

13. Prevederile relevante ale Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sunt următoarele:

Articolul 38
Condiții specifice procesului de dezvoltare profesională continuă

„[...]”

(3) Funcționarul public care urmează forme de dezvoltare profesională a căror durată este **mai mare de 90 de zile** într-un an calendaristic, precum și care urmează studii de masterat, organizate în țară sau în străinătate, cu excepția celor urmate pe cont propriu, este obligat să își asume angajamentul scris că, după terminarea acestora, va activa în serviciul public între 2 și 5 ani, proporțional cu numărul zilelor de dezvoltare profesională. Modul de întocmire a angajamentului scris se aprobă de Guvern.

[...]”

14. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sunt următoarele:

„[...]”

Anexa nr. 6

MODUL DE ÎNTOCMIRE
a angajamentului scris al funcționarului public privind
activitatea în serviciul public după absolvirea
formelor de dezvoltare profesională

[...]”

3. Angajamentul se întocmește în cazul în care durata formei sau durata cumulativă a formelor de dezvoltare profesională la care este delegat funcționarul **depășește 90 de zile** într-un an, precum și dacă funcționarul urmează studii de masterat.

[...]”

5. Angajamentul conține următoarea informație:

1) numele, prenumele funcționarului public, funcția deținută, subdiviziunea și autoritatea publică în care activează, precum și date din buletinul de identitate;

2) perioada pentru care își asumă obligația de a activa în serviciul public după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, inclusiv a studiilor de masterat, calculată în conformitate cu prevederile pct.6 al prezentei anexe;

3) **obligația de a restitui integral** autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii;

4) semnătura funcționarului public, data, luna și anul semnării angajamentului.

[...]

8. Funcționarul public **va restitui integral** autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii, în următoarele cazuri:

1) nu a absolvit din vina sa formele de dezvoltare profesională;

2) **nu a activat în serviciul public**, după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, inclusiv a studiilor de masterat, **întreaga perioadă specificată în angajament**.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

15. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat faptul că, în baza Hotărârii Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, funcționarul public este obligat să-i restituie integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, dacă nu a activat în serviciul public, după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, întreaga perioadă specificată în angajamentul semnat de acesta. Totuși, obligarea funcționarului public de a-i restitui integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, fără a ține cont de perioada în care funcționarul public a lucrat în serviciul public, contravine principiului statului de drept și, totodată, încalcă dreptul de proprietate al salariatului. Funcționarul public trebuie să restituie cheltuielile suportate de către angajator pentru dezvoltarea sa profesională în mod proporțional cu durata perioadei în care acesta a lucrat.

16. De asemenea, autorul excepției de neconstituționalitate a subliniat că, spre deosebire de Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nu-i impune funcționarului public să restituie integral cheltuielile suportate de către angajator pentru dezvoltarea sa profesională.

17. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 102 alin. (2) și 127 alin. (1) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor de Guvern, în prezenta cauză a Hotărârii nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a

prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Ion Dodon, în dosarul nr. 2a-1575/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

21. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie punctele 5 subpct. 3) și 8 subpct. 2) din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

22. Din conținutul sesizării, Curtea observă că autorul excepției pretinde că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 102 alin. (2) și 127 alin. (1) din Constituție.

23. Curtea reține că, în conformitate cu articolul 38 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public care urmează forme de dezvoltare profesională a căror durată este **mai mare de 90 de zile** într-un an calendaristic, precum și care urmează studii de masterat, organizate în țară sau în străinătate, cu excepția celor urmate pe cont propriu, este obligat să își asume angajamentul scris potrivit căruia, după terminarea acestora, va activa în serviciul public între 2 și 5 ani, proporțional cu numărul zilelor de dezvoltare profesională. Modul de întocmire a angajamentului scris se aprobă de către Guvern.

24. Acest text de lege își găsește detalierea în Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

25. Potrivit punctului 3 din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, angajamentul se întocmește în cazul în care durata formei sau durata cumulativă a formelor de dezvoltare profesională la care este delegat funcționarul **depășește 90 de zile** într-un an, precum și dacă funcționarul urmează studii de masterat.

26. Totodată, punctul 5 subpct. 3) din Anexa menționată prevede că angajamentul conține, între altele, obligația de a-i restitui integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii.

27. În fine, punctul 8 subpct. 2) din aceeași anexă stabilește că funcționarul public îi va restitui integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii, dacă nu a activat în serviciul public după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, inclusiv a studiilor de masterat, întreaga perioadă specificată în angajament.

28. Așadar, Curtea observă că funcționarul public trebuie să lucreze o anumită perioadă în serviciul public dacă a urmat (din contul angajatorului) cursuri de formare profesională ce depășesc 90 de zile într-un an. Dacă nu va respecta angajamentul asumat, atunci funcționarul public trebuie să restituie integral cheltuielile suportate de către angajator

29. Aceste condiții sunt cunoscute și acceptate în mod conștient de către funcționarul public, la semnarea angajamentului. Un angajament asumat în mod liber trebuie executat, în caz contrar putând interveni anumite „sanctiuni”.

30. Totuși, Curtea observă că în cazul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate funcționarul public (*i.e.* polițist) a beneficiat de cursuri de dezvoltare profesională din contul autorității publice pe un termen **de 90 de zile** (vezi *supra* § 5).

31. Prin urmare, prevederile contestate nu sunt aplicabile în litigiul principal, pentru că punctele 5 subpct. 3) și 8 subpct. 2) din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 devin incidente în ipoteza în care cursurile de formare profesională depășesc 90 de zile într-un an calendaristic, circumstanță care nu este îndeplinită în acest caz.

32. Cu privire la pretinsa neconformitate a punctelor 5 subpct. 3) și 8 subpct. 2) din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 cu articolul 38 din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008, Curtea subliniază că hotărârile Guvernului sunt acte de reglementare secundară (*secundum legem*), care sunt emise în vederea executării legilor și, prin urmare, trebuie să nu contravină acestora. Totuși, controlul legalității unei hotărâri a Guvernului excede rolului constituțional al Curții Constituționale. Controlul de legalitate al unor asemenea acte le revine, prin definiție, instanțelor de judecată. Această concluzie decurge din articolul 114 din Constituție, potrivit căruia justiția este înfăptuită în numele legii numai de instanțele judecătorești, dar și din articolul 134 alin. (3) din Legea fundamentală, potrivit căruia Curtea Constituțională garantează supremația Constituției.

33. În jurisprudența sa anterioară, Curtea a stabilit că hotărârile Guvernului cu caracter normativ sunt susceptibile de controlul legalității, care ține de competența instanțelor de drept comun (DCC nr. 1 din 14 iulie 2011; DCC nr. 7 din 30 decembrie 2011, § 35; DCC nr. 16 din 9 februarie 2018, § 21; DCC nr. 27 din 29 martie 2018, § 24).

34. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a punctelor 5 subpct. 3) și 8 subpct. 2) din Anexa nr.6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public este inadmisibilă.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a punctelor 5 subpct. 3) și 8 subpct. 2) din Anexa nr.6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către dl avocat Ion Dodon, în dosarul nr. 2a-1575/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 6 septembrie 2018
DCC nr. 101
Dosarul nr. 119g/2018*